

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1958

Vyhlásené: 31.12.1958

Časová verzia predpisu účinná od: 31.12.1958

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

94

Vyhláška ministra zahraničných vecí

z 5. novembra 1958

o Dohovore na ochranu kultúrnych statkov za ozbrojeného konfliktu a Protokole k nemu

Na medzinárodnej konferencii, zvolanej Organizáciou Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu, konanej v Haagu od 21. apríla do 14. mája 1954 bol 14. mája 1954 dojednaný Dohovor na ochranu kultúrnych statkov za ozbrojeného konfliktu a Protokol k nemu.

Dohovor podľa svojho článku 33 odseku 1 a Protokol podľa svojho odseku 10 písm. a) nadobudli účinnosť tri mesiace po uložení piatich ratifikačných listín, t.j. 7. augusta 1956.

Vláda schválila Dohovor a Protokol 3. apríla 1957 a prezident republiky ich ratifikoval 30. septembra 1957. Ratifikačná listina bola uložená 6. decembra 1957 u generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu.

Dohovor podľa svojho článku 33 odseku 2 a Protokol podľa svojho odseku 10 písm. b) nadobudli účinnosť pre Československú republiku tri mesiace po uložení ratifikačnej listiny t.j. 6. marca 1958.

Dohovorom sú až doteraz viazané okrem Československej republiky tieto štáty: Bieloruská sovietska socialistická republika, Barma, Bulharsko, Ecuador, Francúzsko, Izrael, Juhoslávia, Jordánsko, Kuba, Líbia, Maďarsko, Mexiko, Monako, Poľsko, Rumunsko, San Marino, Zjednotená arabská republika, Sväz sovietskych socialistická republík, Ukrajinská sovietska socialistická republika, Vatikán.

Protokolom sú okrem Československej republiky až doteraz viazané tieto štáty: Bieloruská sovietska socialistická republika, Barma, Francúzsko, Izrael, Juhoslávia, Jordánsko, Kuba, Líbia, Maďarsko, Mexiko, Monako, Poľsko, Rumunsko, San Marino, Zjednotená arabská republika, Sväz sovietskych socialistická republík, Ukrajinská sovietska socialistická republika, Vatikán.

Český preklad Dohovoru a Protokolu sa uverejňuje v Prílohe Zbierky zákonov.)

David v. r.

Preklad DOHOVOR NA OCHRANU KULTÚRNYCH STATKOV ZA OZBROJENÉHO KONFLIKTU

Vysoké zmluvné strany,

zistujúc, že kultúrne statky utrpeli za nedávnych ozbrojených konfliktov ťažké škody a že sú rozvojom vojnovnej techniky viac a viac ohrozované zničením;

presvedčené, že poškodenie kultúrnych statkov, nech už patria ktorémukoľvek národu, predstavuje poškodenie kultúrneho dedičstva celého ľudstva, pretože každý národ prispieva svojím dielom k svetovej kultúre;

súc toho názoru, že zachovanie kultúrneho dedičstva má veľkú dôležitosť pre všetky národy sveta a že záleží na tom, aby sa tomuto dedičstvu zabezpečila medzinárodná ochrana;

vedené zásadami o ochrane kultúrnych statkov za ozbrojeného konfliktu vytknutými v Haagskych dohovoroch z roku 1899 a z roku 1907 a vo Washingtonskom pakte z 15. apríla 1935;

súc toho názoru, že ak má byť ochrana týchto statkov účinná, musí sa organizovať už v dobe mieru tak vnútroštátnymi, ako medzinárodnými opatreniami;

rozhodnuté urobiť všemožné opatrenia na ochranu kultúrnych statkov;

dohodli sa na týchto ustanoveniach:

HLAVA I**Všeobecné ustanovenia o ochrane****Článok 1****Vymedzenie pojmu kultúrnych statkov**

Za kultúrne statky sa na účely tohto Dohovoru považujú nezávisle od ich pôvodu alebo vlastníka:

- a) statky hnutelné i nehnuteľné, ktoré majú veľkú dôležitosť pre kultúrne dedičstvo národov, ako pamiatky architektonické, umelecké alebo historické, a to náboženské i svetské; archeologické náleziská, stavebné celky, ktoré samy o sebe sú historicky alebo umelecky zaujímavé; umelecké diela, rukopisy, knihy alebo iné predmety významu umeleckého, historického alebo archeologického; ako aj vedecké zbierky a dôležité zbierky kníh, archiválií alebo reprodukcii statkov vyššie uvedených;
- b) budovy, ktorých hlavným a skutočným určením je uchovanie a vystavovanie hnutelných kultúrnych statkov vymedzených v bode a), ako múzeá, veľké knižnice, archívy ako aj úkryty určené za ozbrojeného konfliktu na úschovu hnutelných kultúrnych statkov vymedzených v bode a);
- c) strediská zahrnujúce značný počet kultúrnych statkov, ktoré sú vymedzené v bodoch a) a b), nazývané „strediská kultúrnych pamiatok“.

Článok 2**Ochrana kultúrnych statkov**

Na účely tohto Dohovoru zahrnuje ochrana kultúrnych statkov zabezpečenie a šetrenie týchto statkov.

Článok 3**Zabezpečenie kultúrnych statkov**

Vysoké zmluvné strany sa zaväzujú, že budú už v dobe mieru pripravovať zabezpečenie kultúrnych statkov na vlastnom území proti predvídateľným účinkom ozbrojeného konfliktu, robiac opatrenia, ktoré budú považovať za vhodné.

Článok 4

Šetrenie kultúrnych statkov

(1) Vysoké zmluvné strany sa zaväzujú, že budú šetriť kultúrne statky, tak na vlastnom území, ako na území ostatných Vysokých zmluvných strán, nedopúšťajúc, aby sa tieto statky, ich ochranné zariadenia a bezprostredné okolie používali na účely, ktoré by za ozbrojeného konfliktu mohli tieto statky vystaviť zničeniu alebo poškodeniu, a zdržujúc sa všetkých nepriateľských činov voči nim.

(2) Od záväzkov vymedzených v odseku 1 tohto článku sa možno odchýliť len vtedy, keď vojenská nevyhnutnosť takúto odchýlku naliehavo vyžaduje.

(3) Vysoké zmluvné strany sa okrem toho zaväzujú, že zakážu, zabránia, a ak to bude potrebné, zastavia každé rozkrádanie, lúpenie alebo spreneverovanie kultúrnych statkov, páchané akýmkoľvek spôsobom, ako aj každý prejav vandalizmu voči spomenutým statkom. Zaväzujú sa, že nebudú zabíerať hnutelné kultúrne statky na území inej Vysokej zmluvnej strany.

(4) Zaväzujú sa, že neurobia žiadne odvetné opatrenia voči kultúrnych statkom.

(5) Žiadna Vysoká zmluvná strana sa nemôže v pomere k inej Vysokej zmluvnej strane oslobodiť od záväzkov určených v tomto článku, s odôvodnením, že táto Vysoká zmluvná strana nevykonala zabezpečovacie opatrenia predpísané článkom 3.

Článok 5

Okupácia

(1) Vysoké zmluvné strany okupujúce úplne alebo čiastočne územie inej Vysokej zmluvnej strany, majú v medziach možnosti podporovať úsilie príslušných vnútroštátnych úradov okupovaného územia smerujúce k zabezpečeniu a uchovaniu jeho kultúrnych statkov.

(2) Ak treba na uchovanie kultúrnych statkov na okupovanom území poškodených vojenskými operáciami urobiť naliehavé opatrenia a ak ich nemôžu vykonať kompetentné vnútroštátne úrady, vykoná okupačná mocnosť, pokiaľ to bude možné, najnutnejšie opatrenia na uchovanie týchto statkov v tesnej spolupráci s týmito úradmi.

(3) Každá Vysoká zmluvná strana, ktorej vládu považujú príslušníci odbojového hnutia za svoju zákonnú vládu, upozorní pokiaľ možno týchto príslušníkov na povinnosť zachovávať tie články Dohovoru, ktoré sa týkajú šetrenia kultúrnych statkov.

Článok 6

Označenie kultúrnych statkov

Kultúrne statky môžu mať podľa ustanovenia článku 16 poznávací znak, ktorý by uľahčil ich identifikovanie.

Článok 7

Opatrenia vojenského rázu

(1) Vysoké zmluvné strany sa zaväzujú, že už v dobe mieru pojmú do poriadkov a pokynov pre svoje vojsko ustanovenia, ktoré by zabezpečili zachovávanie tohto Dohovoru, a že budú už v dobe mieru vstúpiť príslušníkom svojich ozbrojených síl úctu ku kultúre a kultúrnym statkom všetkých národov.

(2) Zaväzujú sa, že už v dobe mieru pripraví alebo ustavia v rámci svojich ozbrojených síl služby alebo odborný personál, ktorého úlohou bude bdieť nad šetrením kultúrnych statkov a spolupracovať s civilnými úradmi poverenými zabezpečením týchto statkov.

HLAVA II

O osobitnej ochrane

Článok 8

Poskytovanie osobitnej ochrany

(1) Pod osobitnú ochranu možno dať obmedzený počet úkrytov určených na úschovu hnutelných kultúrnych statkov za ozbrojeného konfliktu, stredísk kultúrnych pamiatok a iných nehnuteľných kultúrnych statkov veľkej dôležitosti, ak:

- a) sú v dostatočnej vzdialenosti od veľkého priemyslového strediska a od akéhokoľvek dôležitého vojenského objektu predstavujúceho citlivý bod, ako je napríklad letisko, rozhlasová stanica, závod pracujúci pre národnú obranu, prístav alebo železničná stanica istej dôležitosti alebo veľká komunikačná línia;
- b) sa neužívajú na vojenské účely.

(2) Taktiež úkryt pre hnutelné kultúrne statky možno dať pod osobitnú ochranu, nech už je umiestený akokoľvek, ak je vybudovaný takým spôsobom, že podľa každej pravdepodobnosti nebude môcť byť poškodený bombardovaním.

(3) Za stredisko kultúrnych pamiatok, ktoré sa užíva na vojenské účely, sa považuje stredisko, ktoré sa používa na premiestňovanie vojenských osôb alebo materiálu, hoci i len pri prechode. To isté platí, ak sa tam vykonáva činnosť majúca priamy vzťah k vojenským operáciám, k táboreniu vojenských osôb alebo k výrobe vojnového materiálu.

(4) Za užívanie na vojenské účely sa nepovažuje dozor nad niektorým z kultúrnych statkov vypočítaných v odseku 1 vykonávaný ozbrojenými strážcami zvlášť na to určenými alebo prítomnosť policajných síl pri tomto kultúrnom statku obvykle poverených zabezpečením verejného poriadku.

(5) Ak je niektorý z kultúrnych statkov uvedených v odseku 1 tohto článku umiestený pri dôležitom vojenskom objekte v zmysle uvedeného odseku, môže byť napriek tomu daný pod osobitnú ochranu, ak sa zaviazá Vysoká zmluvná strana, ktorá o to požiada, že za ozbrojeného konfliktu nebude príslušný objekt žiadnym spôsobom používať a najmä že z neho odstráni všetku dopravu, ak ide o prístav, nádražie alebo letisko. V tomto prípade sa má toto odstránenie dopravy organizovať už v dobe mieru.

(6) Osobitná ochrana sa kultúrnym statkom poskytuje ich zápisom do „Medzinárodného registra kultúrnych statkov pod osobitnou ochranou“. Tento zápis sa môže vykonať len podľa ustanovení tohto Dohovoru a za podmienok určených vo Vykonávacom poriadku.

Článok 9

Imunita kultúrnych statkov pod osobitnou ochranou

Vysoké zmluvné strany sa zaväzujú, že zabezpečia imunitu kultúrnych statkov pod osobitnou ochranou tým, že sa od ich zápisu do Medzinárodného registra zdržia akéhokoľvek nepriateľského činu voči nim a, okrem prípadov určených v článku 8 odsek 5, akéhokoľvek užívania týchto statkov a ich okolia na vojenské účely.

Článok 10

Označenie a kontrola

Kultúrne statky pod osobitnou ochranou majú mať v dobe ozbrojeného konfliktu poznávací znak určený v článku 16 a majú byť prístupné medzinárodnej kontrole, ako sa ustanovuje vo Vykonávacom poriadku.

Článok 11

Zrušenie imunity

(1) Ak jedna z Vysokých zmluvných strán vzhľadom na statok pod osobitnou ochranou poruší záväzky prijaté na základe článku 9 protivná strana je po dobu trvania tohto porušenia oslobodená od povinnosti zabezpečovať imunitu príslušného statku. Avšak kedykoľvek môže, vydá vopred výzvu na ukončenie tohto porušenia v primeranej lehote.

(2) Okrem prípadu určeného v prvom odseku tohto článku možno imunitu kultúrneho statku pod osobitnou ochranou zrušiť len vo výnimočných prípadoch nevyhnutelnej vojenskej nutnosti, a len po čas trvania tejto nevyhnutnosti. Túto nevyhnutnosť môže konštatovať len veliteľ útvaru veľkosťou rovnajúceho sa alebo presahujúceho divíziu. Vo všetkých prípadoch, keď to okolnosti dovoľia, oznámi sa rozhodnutie o zrušení imunity dostatočný čas vopred protivnej strane.

(3) Strana, ktorá ruší imunitu, musí o tom čo najskôr upovedomiť písomne, s udaním dôvodov generálneho komisára pre kultúrne statky ustanoveného vo Vykonávacom poriadku.

HLAVA III

Preprava kultúrnych statkov

Článok 12

Transport pod osobitnou ochranou

(1) Transport slúžiaci výlučne premiesteniu kultúrnych statkov buď vnútri niektorého územia alebo do iného územia sa môže na žiadosť zúčastnenej Vysokej zmluvnej strany konať pod osobitnou ochranou, a to za podmienok určených vo Vykonávacom poriadku.

(2) Transport pod osobitnou ochranou sa uskutočňuje pod medzinárodným dohľadom určeným vo Vykonávacom poriadku a je označený poznávacím znakom určeným v článku 16.

(3) Vysoké zmluvné strany sa zdržia akéhokoľvek nepriateľského činu voči transportu pod osobitnou ochranou.

Článok 13

Transport v naliehavých prípadoch

(1) Ak niektorá Vysoká zmluvná strana je toho názoru, že bezpečnosť určitých kultúrnych statkov vyžaduje ich premiestenie a že naliehavosť situácie je taká, že nemožno vykonať konanie určené v článku 12, a to najmä na začiatku ozbrojeného konfliktu, transport môže byť označený poznávacím znakom určeným v článku 16, ak sa nestal predmetom žiadosti o imunitu v zmysle článku 12 a spomenutá žiadosť nebola zamietnutá. Pokiaľ možno, má sa protivným Stranám o transporte podať oznámenie. Transport smerujúci na územie inej krajiny nemôže byť v žiadnom prípade označený poznávacím znakom, ak mu nebola imunita udelená výslovne.

(2) Vysoké zmluvné strany urobia, pokiaľ im bude možné, nutné zabezpečovacie opatrenia, aby transporty uvedené v odseku 1 tohto článku a označené poznávacím znakom boli ochraňované proti nepriateľským činom, ktoré sú proti nim namierené.